herpy

GECKOR

## Malayan forest gecko

# *Cyrtodactylus pulchellus*

En vackert tecknad, nattaktiv klippgecko från skogarna på ön Penang i Malaysia. Den har stora, gyllene ögon, kraftiga band över kroppen och tår med klor i stället för häftlameller. Det finns bara få dokumenterade erfarenheter av skötsel och avel, så uppgifterna här är försiktiga.

Familj: Gekkonidae  Tidigare namn: *Gymnodactylus pulchellus; Cyrtodactylus pulchella*

**FAKTARUTA**

### DJURET

| | |
|---|---|
| Vuxenstorlek | **20-25 cm**<br>total längd inkl. svans |
| Livslängd | **5-8 år** |
| Aktiv | **På natten** |
| Levnadssätt | **Klipplevande** |
| Biotop | **Regnskog och klippterräng** |
| Svårighetsgrad | **Viss erfarenhet** |

### SKÖTSEL

| | |
|---|---|
| Min. terrarium | **60 × 45 × 45 cm**<br>L × B × H för 1 vuxet djur |
| Temperatur, dag | **23-26 °C** |
| Temperatur, natt | **20-22 °C** |
| Luftfuktighet | **60-80 %** |
| UVB | **Valfritt** |
| Föda | **Insekter** |
| Hålls | **Ensamma** |

### AVEL

| | |
|---|---|
| Fortplantning | **Äggläggande** |
| Kullstorlek | **1-2 ägg** |
| Inkubation | **60-90 dagar**<br>vid 23-26 °C |

### SKYDD OCH PAPPER

| | |
|---|---|
| CITES | **Ej listad** |
| EU-bilaga | **Ej listad** |
| IUCN | **Starkt hotad (EN)** |

## Om arten

*Cyrtodactylus pulchellus* är en smal gecko med stort, platt huvud, långa ben och en lång, avsmalnande svans. Grundfärgen är ljusbrun, krämfärgad eller gulaktig, och över nacke, skuldror och kropp sitter breda, mörkbruna band med ljusare kant. Det främre bandet bildar en hästskoformad linje från öga till öga över nacken. Ögonen är stora, gyllene och har lodrät pupill.

Tårna är starka och böjda och har klor, men inte de häftlameller som till exempel daggeckor har. Geckon kan därför inte gå uppför slätt glas, men griper tag i råa ytor som sten och bark. Släktnamnet kommer från grekiskan och betyder "krökt tå", och artnamnet är latin för "vacker". Hanarna har en skåra framför kloaken med en rad porer och ytterligare en rad porer längs låren på insidan, sammanlagt 18-20 porer på varje sida.

Arten beskrevs 1827. Namnet *Cyrtodactylus pulchellus* har sedan dess använts om bestånd på hela Malackahalvön, men flera av dem har sedan beskrivits som egna arter, och i dag räknas bara beståndet på Penang som *C. pulchellus*. Det är därför oklart om alla djur i handeln verkligen är den här arten.

Geckon blir omkring 10 cm från nos till kloak och 20-25 cm inklusive svans. Livslängden i fångenskap är omkring 5-8 år. Svansen kan släppas om djuret blir rädd. Den är skygg, blir aktiv först efter att ljuset släckts, och är mer en art att titta på än att hantera.

## Utbredning och livsmiljö

*Cyrtodactylus pulchellus* är endemisk på Penang, en ö utanför nordvästkusten av Malackahalvön. Den förekommer i dag bara i kullarna och i den västra halvan av ön, där det fortfarande finns skog kvar.

Tidigare användes namnet om geckor från stora delar av Malackahalvön och från grannländer, och enstaka äldre uppgifter från till exempel Singapore, Indien och Myanmar är antingen fel eller obekräftade. Efter uppdelningen i flera arter räknas utbredningen nu som mycket liten. Fynd utanför Penang på kartan beror på äldre artbestämningar eller djur i fångenskap.

> **Naturlig utbredning:** Malaysia.

### LIVSMILJÖ

Geckon lever i skog på klippgrund, särskilt bland stora granitblock i Penangs kullar. På dagen gömmer den sig i sprickor, under stenar och i håligheter, och på natten klättrar den omkring på klipporna och på stammar och grenar i närheten. Enstaka djur använder också växtlighet och ytterväggar på byggnader om de ligger nära skogen.

Klimatet är tropiskt och fuktigt. Arten hör hemma i den svala, fuktiga undervegetationen och tål värme dåligt. Det är det förhållandet man ska bygga skötseln på: svalt och fuktigt, med många gömslen.

## Skötsel

### TERRARIET

Ett vuxet djur ska ha ett terrarium på minst 60 × 45 × 45 cm (längd × bredd × höjd), och större är bättre, eftersom arten använder både golv och väggar. Ytan är viktigare än höjden, eftersom den lever bland klippor och inte högt uppe i träd.

Inred med korkbark som bakgrund, stenar, drivved och stabila grenar, så att djuret kan klättra. Den har klor och inte häftfötter och kan inte gå uppför slätt glas, så råa ytor är nödvändiga. Ge många gömslen på olika höjder och växter som ger skugga. Som botten kan en fuktig blandning av ogödslad jord, kokosmull och löv användas. Terrariet ska ha god ventilation, så att luften inte blir stillastående, och djuret ska kunna dra sig in i ett svalt, mörkt gömsle hela dagen.

### TEMPERATUR

Arten tål värme dåligt. På dagen ska det vara 23-26 °C och på natten 20-22 °C, motsvarande vanlig rumstemperatur. Temperaturen får inte komma över 26 °C under längre tid.

En värmelampa är normalt onödig och kan göra skada. Ställ terrariet bort från sol och element och mät med en digital termometer. Är rummet kallt på vintern kan en svag värmematta på sidan, styrd av termostat, ta udden av kylan. Djuret ska alltid kunna välja ett svalare ställe.

Läs mer: Värme och temperatur

### LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Geckon kommer från en fuktig miljö och ska ha en luftfuktighet på 60-80 %. Fuktigheten bör variera, så att terrariet också kan torka upp lite.

Spraya botten och växter lätt på kvällen, så att det finns vattendroppar att dricka av, och ställ fram en låg skål med färskt vatten. Ge ett fuktigt gömsle där huden kan stötas av. Ständigt blöta förhållanden ger mögel och hudproblem, så ventilationen ska vara god. En hygrometer visar om nivån håller.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

### LJUS OCH UVB

Arten är nattaktiv och behöver inte UVB. Ett svagt UVB-ljus är valfritt, så länge djuret helt kan dra sig undan det. Använd i så fall ett rör med låg styrka över en del av terrariet och se till att det finns skugga i resten.

Ha vanligt ljus tänt 11-12 timmar per dygn, gärna styrt av en timer, och släck ljuset helt på natten. Djuret är mest aktivt strax efter att ljuset släckts, så det är en bra tidpunkt att titta på det. Undvik starka spotlights.

Läs mer: Ljus och UVB

### UTFODRING

*Cyrtodactylus pulchellus* är insektsätare. Ge syrsor, gräshoppor, kackerlackor och liknande av en storlek som är mindre än avståndet mellan djurets ögon. Vuxna djur matas 2-3 gånger i veckan och unga varannan dag. Justera mängden efter djurets kroppsform, så att svansen hålls fyllig.

Pudra insekterna lätt med kalk, och ge regelbundet kalk med D3-vitamin och ett allsidigt vitamintillskott. Djur som håller på att ömsa hud eller lägga ägg behöver extra kalk. Mata efter att ljuset släckts eller sent på dagen, och ta ut döda insekter som inte ätits nästa morgon. Vatten ska alltid stå framme.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

### BETEENDE OCH HANTERING

Arten är skygg och tillbakadragen och tillbringar större delen av dagen i ett gömställe. När ljuset släcks kommer den fram och kan röra sig snabbt och smidigt bland stenar och grenar. Den kan kasta svansen om den blir skrämd, så ta aldrig tag i svansen och begränsa hanteringen till det nödvändiga.

Det finns bara få dokumenterade erfarenheter av flera djur tillsammans. Håll därför helst ett enda djur per terrarium. Om två djur ändå hålls tillsammans ska terrariet vara stort med många gömställen, och man ska genast skilja dem åt om det ena är stressat, bitet eller saknar svans. Två hanar ska inte hållas tillsammans. Nya djur ska få ett par veckors ro för att komma till rätta.

## Avel

### KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Hanarna känns igen på en skåra med porer framför kloaken och en rad porer längs låren. Hos honor är porerna inte beskrivna som tydliga, så hanarna är lättast att känna igen. Ålder och vikt för könsmognad är inte dokumenterade för arten. Som tumregel för släktet bör honor vara fullvuxna och i god kondition innan de sätts i avel, eftersom äggläggningen tar på kalkreserverna.

### PARNING

Det finns nästan inga dokumenterade uppgifter om parning hos arten. Sätt hanen hos honan i hennes terrarium, håll ögonen på dem de första nätterna och skilj dem genast åt om det blir slagsmål eller honan bits eller gömmer sig hela tiden. Ta bort hanen när parningen är genomförd, så att honan inte stressas.

Hos andra arter i släktet sätter en sval, torrare period med kortare dagar på vintern igång aveln. Ge i alla fall honan rikligt med foder och kalk.

### ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Arten lägger ägg i små kullar, förmodligen 1-2 ägg åt gången, och placerar dem dolt i springor, under stenar eller i löv och substrat. Hur ofta honan lägger och hur många kullar det blir per år är inte dokumenterat.

Ställ in en äggläggningslåda med fuktigt substrat, till exempel sphagnum eller kokosmull, i ett mörkt hörn, så att honan har en plats att lägga på. Annars gräver hon ner äggen i substratet vid foten av en växt. Ge henne extra kalk och insekter under hela perioden, och kontrollera substratet regelbundet efter ägg.

### INKUBATION

Äggen ruvas vid 23-26 °C och kläcks efter omkring 60-90 dagar; siffrorna är lånade från besläktade arter i släktet. Äggen ska ligga förhållandevis fuktigt, men får inte bli blöta, eftersom de lätt mögrar.

Flytta äggen försiktigt till en sluten låda med fuktig vermikulit eller perlit utan att vända dem, och markera översidan. Lådan ska ha små lufthål och stå vid stabil temperatur. Ägg som faller ihop eller blir möglade är oftast döda, men låt dem ligga tills du är säker.

### UPPFÖDNING AV UNGAR

Ungarna är små och gömmer sig från första dagen. Håll dem enskilt i en liten faunalåda med hushållspapper eller fuktigt löv, gömställen och en låg skål med vatten, och spraya lätt varje dag. De lever på gulan de första dagarna, och därefter får de små insekter som hoppstjärtar, bananflugor och små syrsor, pudrade med kalk.

Tillväxt och matningsrytm är inte dokumenterade för arten, så följ djurets kondition i stället för fasta siffror. Väg och kontrollera dem regelbundet, och flytta dem till ett större terrarium när de fyller det gamla. Håll dem åtskilda tills könet kan bestämmas.

## Hälsa och vanliga misstag

Det finns bara få dokumenterade hälsoproblem för arten, men felen liknar dem hos andra geckor från svala, fuktiga miljöer:

- För mycket värme, som ger stress, bristande aptit och i värsta fall döden. Håll terrariet svalt och undvik värmelampor.
- För lite kalk och D3-vitamin, särskilt hos honor i avel och unga djur. Det ger mjuka käkar, krokiga lemmar och darrningar. Pudra insekterna.
- Ständigt vått substrat och dålig ventilation, som ger svamp, mögel och hudproblem.
- Hudrester som sitter fast på tår och svansspets. Ge ett fuktigt gömställe och lossa resterna försiktigt med ljummet vatten.
- Förlorade svansar, som inte växer ut igen i samma form.

Ett friskt djur har klara ögon, en fyllig svans och ett gott grepp. Sök veterinär med erfarenhet av reptiler om geckon tappar i vikt, inte äter på flera veckor eller verkar slö.

### Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.